

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hónapra 1 „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj

Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többeszer
hirdetések alká szerinti jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj min
den külön beiktatásért 30 kr.

A „vallás a politikában“ ?

vagy

a politika a vallásban ?

A közélet terén egy-egy kifejezést felkapnak és divattá teszik. A felületes ember nem törődik velük . . . minden cél és tartalom nélküli szólamoknak tartja; pedig akiknek ajkán megjelennek, célből lökik ki s a kiknek tollukból kifolynak, nemcsak a türelmes papirt fogyasztják velők, hanem azt akarják, — hogy hullámszába hozzák a lelkeket, alakítsák a gondolkozást s megváltoztassák a jogrendet, életviszonyokat.

Ilyen volt a husvétot megelőző napokban ez a kifejezés: „A vallás a politikában“, amely bejárta az egyházi és politikai lapokat, nagy hullámokat vert fel s izgalomba is hozta a kedélyeket, mint egy vészkiáltás. A klerikális sajtóban lökték ki s ennek van különös gondolata azóta is, hogy hullámvérselei ne nyugodjanak el, hanem ugyancsak mozgásban tartsák a lelkeket.

Nem lehetünk oly jámborok, együgyűek, hogy ne lássuk annak a kifejezésnek nemcsak nem tartalmatlan és nem is ártatlan voltát; sőt igenis, nagyon belátjuk a mi hazai viszonyaink közt nagy horderejét s azt a rendkívül veszélyes célt, amelyből kilökték olyanok, akiknek a zavarosban halászás — életelemök. Éppen azért mérlegelni, hozzászólni kötelességünknek tartjuk; még pedig vallás- és politikai elvi s erkölcsi szempontok szerint — legalább oly terjedelemben, a melyet lapunk szűk kerete megenged.

I.

Vallásról van szó, azért erről kell némelyeket előre bocsátanunk.

A vallás, amely az embernek belső érzését — szívét, véré, lelkét — áthatja, — boldoggá teszi hívőjét, a mennyiben türelmet önt belé, a kívülről jövő bántalmak ellen; erőt fejt ki benne, — a nélkülözések legyőzésére, az élet-szükségletek munkás megszerzésére; — erkölcsi törvényei szerint irányozza a tetteket; ápolja a reménységet: az élet ellentétes viszonyai helyett, egy mindent igazságosan és méltányosan kiegyenlítő lét eljövetele iránt, amikor Isten, a láthatatlan, fogalmilag a tökélyek összessége, láthatóvá lesz, törvénye általánosan és örökké uralkodó valósságra válik s lesz — „minden mindenkben.“

A vallás azért, ha hamisítlanul s kényszerítő nyomás nélkül — szabadon — működik: nagy kincse a halandónak melyből táplálkozik nemesebb része —

a lelke s erőt merit még teste is a fáradalmas munkára — a hit által s lehető összhangban halad mindkettő az élet legvégső határáig; a lélek azonban még a sírnál — e természetes határnál sem akar megállni: az örök igazság kutféjével, istennel vágyik egyesülni; kiegyenlítő és kárpótolva akarja látni a netalán a véges-létben túrni kényszerült visszasságokat.

A vallás az emberben a természeti viszonyok s önmagának szemléléséből, öntökéletlensége és elégtelensége átérzésében, egy mindenkire elégséges, tökélyes lényre következtetésből — önként keletkezik. A többi — ugynevezett — dogma s maga a vallásos erkölcsi élet-szabályzat a fő-tételből, mint okból az okozat, következetesen származik.

Valamennyi vallásalapító fellepett, ama kontemplatív mód szerint lett, a vallásnak nem teremője, hanem rendszerezés által csak irányzója. De könnyen felfoghatólag, mind önmaguk hajlandók voltak munkájukat az Istennek nevezett legfőbb lény ihletéséből — theopneustia — származottnak tulajdonítani; mind követők elismerték eme kiválasztásukat, amely a tan terjedésére, biztosítására szükséges. Mert az is következetes, hogy a vallást rendszerezők, minél tisztábban fogalmazták a tökélyes lényt, minél inkább lefosztották róla az emberi gyarlóságokat és minél inkább célul tűzték ki és gyakorolták a küzdelmes embervilágban, az önmegtartó, a megnyugtató, felemelő, nemesítő, boldogító erkölcsi életet: annál inkább körülvette őket a tisztelet, ami biztosította a tan terjedésének sikerét, a hívők milliói közt.

Mózes, Buddha stb. neve évezredekben át mithoszi magasságban áll. Mózes t ma is az egyisten — vallás rendszerén alapuló nemzeté szervezés nagy mesterének tekintik és törvényei, habár egy különleges theokrat-állam alapját képezék, átvive a modern állam törvényekbe — a társadalom egészséges alakulásának tényezőjeként, általánossá és örök érvényűvé váltak a világ legműveltebb népei és nemzetek között. Krisztus pedig, az Egyetaz emberiség köz kincsévé tevő, még tisztább kijelentéséért Istenről, az ember felemelkedését, békét szerző testvériségét eszközölni még életképesebb erkölcs tanáért, magasztos, áldozathalálban is megbizonyított életpéldájáért, éppen isteni fénykörben áll.

Am az ember jóra — rosszra képes. De míg születik közüle nagyritkán évezredekbe beelő időközökben, egy va-

lód nagyság: addig az önző, álkodó hamisítók száma folytonosan légió, akik az önzés «mundus vult decipi, ergo decipiatur» elvét követik s a legmagasztosabb közcélu alkotást is kizsákmányolják. És — fájdalom! — hiszékenyekre mindig találunk is.

A vallás és pedig a Krisztusi vallás nevében több bünt követtek el, amióta ez a felséges alkotás létrejött mint az emberi rossz indulatból származólag — összesen. Papok önhatalmukért, vagy szövetkezve a bitorkal, kölcsonös uralmuk biztosításáért, annyi könyvet és vért ontottak már ki s az emberboldogításra szánt legnemesebb intézményből, oly boldogtalanító rendszert alkottak, mely lenyűgözve tartja az ember testét és lelkét, kihasználja a népek szellemi és testi erejét, hogy nem csoda, ha millió meg millió gyenge lélek előtt les az áldásra érdemes vallás, nem csupán közöny, hanem éppen gyűlölet tárgyává, mint amelylyel legyenyhébb esetben felekezetekre szakgatják a közös származásukat; egymás ellen gyűlölködésbe zaklatják be az egymás szeretetére hivatottakat . . .

Az áldás, amely népeket, nemzeteket, családokat és egyéneket szeretetben, közboldogságban volna egyesítendő éppen a szeretet Istene nevében, a Megváltó küldöttje képét felöltő családok által szított, szétszakgató felekezeti harcok miatt — átokká lön a mi hazánkban is, különösen azóta, hogy a keresztyén vallás szent intézményének az evangéliom-ban feltalálható őseredeti tisztaságára visszaszavitele, az ember lelkiismeret szabadsága követelményének kielégítése, itt is munkába vétetett a vallás tisztításban; amiből következetesen foly az az igyekezet, hogy a társadalom arra az alapra helyezkedjék, az egyén mint kiinduló ponttól kezdve, a családon és minden rétegen át, fel a betetőző államig, amely alap le van téve — a Krisztus evangéliomi tanáon amely, míg «az egy akol és egy pásztor» messzelevő országa eljönne is, nem zárja ki a népek és nyelvekre osztott, — de a közös törvények, közös haza — és politikai nemzetben közösérdekű egyesülést; persze ha a felekezetiesség kevély és megosztató hatalmán felül tudnak emelkedni, a keresztyén szeretettel ölelkező, hazai egyik legnemesebb közérdeket tisztelő, ápoló és fejleszteni képes polgártestvérség magaslatára.

De több mint negyedfélszázad óta dul Magyarországon a protestánsok ellen gyűlölködő harc a hazai és nemzeti

közérdek nagy, megfizethetetlen kárára. Egyszer-egyszer, a mikor a Nemzet és Haza létele forgott nehéz kérdés alatt, habár a protestánsok létezésével is kapcsolatban volt, voltak másfelekezeti polgártársak számosan, akik fegyverrel állottak a nemzet-testvéri közügyhöz s alárendelték a vallási elfogultságot a hon és nemzet megtartás nagy kötelességének. Óly jól esett e testvéri megnyilatkozás, e nagy közös célra egyesülés. De hát ezt a kedves viszonyt nemcsak nem ápolta, hanem megsemmisíteni igyekezett a külföldről szított, elfogult hierarkhia, mely önhatalmi állásának minden más cél felé emelésében tartotta az üdvösséget.

Fájdalom... a felekezetiesség elválasztó falát honpolgár és honpolgár közt, nem lerombolni, hanem emelni láttuk a közel múltban, a magokat kátholikuskok-nak nevező, de valóban klerikális elfogult tulzók részéről, akik még annak a viszonynak kijátszásától sem irtóztak, amely valami csekély haladásra már mutató államtörvényben, a méltányosságnak birt vajmi kevés látszatával, a mely azonban a protestánsok részéről úgy lón tisztelve és megtartva, mint békebiztosítókat. Ami államkormányunk azonban bárha benne protestánsok is voltak, maga sem bizonyította magát elég erősnek még e törvény tekintélyének tiszteletszerzésben sem. — Pedig félrendsabályllyal elfogult felekezetek közt fanatizmus rakoncátlanságát megfékezni s a hontestvéri békét biztosítani nem lehet. Más rendszabályban vélte hát erejét megtalálni. Hogy a reverszálisok lélekfogdosó üzelmeinek véget vessen: az egyenlően kötelező, teljes viszonyosságot tartalmazó egyházireformtörvényeket alkotta meg, az 1868: LIII. t. cikket hatályon kívül helyezte. De nem vette számba a felekezetek anyagi erejében álló nagy aránytalanságot, amit pedig

meg kellett volna mérnie, ha azok a törvények valóban arra alkottattak, a mire alkotottak mondják: a gyengébbek védelmére, mert így a házasulandók feltétlen jogába nem helyezte volna a születendő gyermekek vallásának előre elszereződését, meggondolva azt, hogy egy roppant anyagi erővel és nagy energiával működő hierarkhia nem nyugszik s ezután e téren fejt ki minden tevékenységét s az 1868: LIII. t. cikkben legálabb tilalmas reverszálisok helyébe törvényes értékűvé teszi a megvett házasulandók által kötendő szerződéseket. — Látnivaló hogy a kormány a gyengébb felekezeteket, különösen a protestánsokat így nem megvédelmezte, hanem kiszolgáltatotta az erősebbnek.

Mi akik bizony nem az erkölcsi, hanem az anyagi erőben látjuk a magyar klerikus tulsúlyát, még a törvény megalkotása előtt rámutattunk a történetdökre. (Lásd „Óralló“ 1894. 17., 18., 19. sz.) A következők fájdalmasan igazolta feltevésünket; mert eddigelé már a prot. felekezetek közül, a vegyes házasságoknál az ág. hitv. evangélikusok veszteségét a r. kath. egyház javára: 1650. az ev. reformátusokét: 2007 lélekre teszik.

De amikor ily számban kifejezhető veszteség daczára a protestánsok mégis túrnak: a lélek-halászók klerikálisok nem akarnak nyugodni, hanem a reformtörvények revízióját makhináló, politikai Néppártot szerveztek, amely az uralkodó vallást törvényesen visszaállítsa. Ez egyenesen bevallott célból küld képviselőket ez a párt, a parlamentbe.

A vallást tehát a klerikálisok eltagadhatatlanul bevitték a politikába s mily arcátlanság!... ök kiabálják most ezt a protestánsokról... A farkas és bárány esete nem mesében, hanem történeti tényben.

Igen!... A fennen hirdetett vallási egyenjogúságot és viszonyosságot látszólagosan biztosító, de keserűen tadasztható-

lag e czélnak meg nem felelő törvényeknek még kijátszásával is garázdálkodó klerikálisok ellenében, ha a szenvedő protestánsok mélyen érzik a nyomasztó viszonyok súlyát és ennek hangot mernek adni s talán passzivitásukból a helyzetök javítását czélzó tevékenységbe átlépni akarásuknak csak valami jelét mutatják is: azzal vádolják, hogy a vallást beviszik a politikába, hogy kultur-harczot provokálnak, hogy az ő vizóket, az áldott felekezeti békét felzavarják? !... Hinc illae lacrymae!

Debreczen, április 23.

Az 1868: LIII. tc. 12. §-ának érvénye van az egyházi reform. törvények életbe léptetése előtti időből átszármazó elkeresztelés-éteketben. Ez a leggyengébb következtetés azon jogelvvél egyezőleg, hogy a törvénynek visszatartó ereje nem lehet. Ily esetben járt el és helyesen egy vidéki anyakönyvvezető, de mégis nem minden kétség nélkül és hogy hivatalos lekiismeretét megnyugtassa, felterjesztette eljárását a belügyminiszterhez még a múlt évben s a nagy gyorsasággal intézés helyben hagyólag most már megtörtént, a miből persze tökélet kell csinálni a belügyminiszter jog, törvény és igazság szerete és a szerinti eljárásához, mintha az másként is lehetne nem a szerint kellene az eljárást megtenni a legprimitívbb képzettségű és törvényes értesű anyakönyvvezetőnek is. A tudósítás erről különben így szól:

Még a múlt esztendőben egy vidéki anyakönyvvezető egy református anyától, rom. katolikus anyától származó vőlegény vallásáról — jöllehet kátholikuskuslelkészes keresztelte és anyakönyvezte — az ev. ref. vallást jegyeztette be. Az anyakönyvi felügyelő kérdést intézett a miniszterhez, hogy a házassági anyakönyvi bejegyzőre nézve nem-e szükséges bírói kiigazítás eljárást folyamatba tenni. A belügyminiszter válaszolt a kérdésre s kijelentette hogy, az anyakönyvvezető helyesen járt el a házasság kötésénél s hogy kiigazítási eljárásra nincs szükség. A miniszter válasza egész terjedelmében különben így hangzik:

Magában az a körülmény, ugymondva

Hitem.

Hiszem, van ennél kellemesb világ:
Itt a rozsán is undok férge rág.
Ó, ott szeretnék... ottan éljek én!
Nem e porbolygón, atkozott tekén!

Hiszem, hogy van fonszezesebb világ:
Az aljas itt eszmény nyomába hág.
Ó, ott szeretnék... ottan éljek én!
Nem e porbolygón, atkozott tekén!

Hiszem, van sok húségesebb világ:
A leiketlenség itt szívembe vág.
Ó, ott szeretnék... ottan éljek én!
Nem e porbolygón, atkozott tekén!

Hiszem, van ennél százszor szebb világ,
Hol hervadástól nem fél a virág,
Ó, ott szeretnék... ottan éljek én!
Nem e porbolygón, atkozott tekén!

Hiszem, hogy van, van igazabb világ,
Hol a gazoknak nem jut palmaág,
Ó, ott szeretnék... ottan éljek én!
Nem e porbolygón, atkozott tekén!

S hiszem, van egy örökre jobb világ,
Hol gyűlölségre nem süt napvilág,
Ó, ott szeretnék... ottan éljek én!
Nem e porbolygón, atkozott tekén!

Kovácsi Kalmán.

Via dolorosa.

Irta: GONDY KÁROLY,

Debreczen még 120 év előtt népesebb volt mint a régi „Pest“. Az uolsó szabadságharcz alatt is fontosabb szerep jutott az igaz magyar metropolnak: a kormány csak itt érezve magát kellő biztonságban, a korona függetlenségét itt proklamálta.

Azóta a mi függetlenségi akadály versenyünkben sokszor atugrattuk a Tiszát, de azért csak bukunk, sünyedünk. A legnagyobb magyar város lakos-ágának számaránya hetszerte kisebbedett, míg loyaltása éppen fordított viszonyban egyre emelkedett.

„Bizalmam az ősi erényben“ nagyon megingott, de még mily könnyen fordul föl a korona kerek hátán! Gyöngye keréktalp az már, a szerencse-kovácsa messze jár! — Hah! mily „gutgessin!“ vagyunk! Akár Csorba idejében képviseljük a csász. es kir. Tekintetes Hatóság illetőleg megyei Hatóságot.

Van is láttatja a népboldogításnak. — Mindenféle börtön, javító intézet, tébolyda, zsendár csak úgy a földből terem. A főkapitány díjakat oszt a rőnd őreinek, kik aztán csoportban szállítják fenyres szuronyoyal, véres fejjel a Battyhány és volt Teleky utca sarkán rögtönzött rémes bastille-be, a volt elemi iskolába.

Iskolabó! börtön! És miért ne, ha a hitoktató mind a kettőbe járatos, es a veg-

elítelt sem az kiséri? Ki bünnel kezd, ki bünnel végzi földi pályáját. A rab is járt valamikor, talán nem is olyan régen iskolába és úgy latszik nem egészen hiába, mert a bűn fekete sorait a könyvekből szedte. A műveltség kételű fegyver, ör a megrögzött szívébe. Talán előbb meg kellene figyelni, ki iskolába vagy mesterségre való, mert ha jőre nem fordítja tudományát: veszedelmesebbé válik, mint a legvadabb állat, mely csak ösztönét követi, és a háznál mint testvér tőrünk kell.

A műveltséget ne is vessük mindig a v dlott szemére, ha csak ruha rajta, mely könnyen beszenyeződik, sőt le is vetheti, nem is lehet azt súlyosbítónak betudni, hiszen becsül tes szülőktől való, nem látott azoktól sobasem rossz példát, hanem a gonosz regény iroktól szedte a rossz fat, vette a bitófát. — Nem hiszem, hogy Ponson du Terrail még egy napig is jó ember lett volna és ha véletlenül nem író, hát nem szerepel a nagy Pallas Lexikonban.

Be kár volt magyarra fordítani. — Igaz volna mit Rousseau mond? Il faut des romans aux peuples corromps. — Regény kell a romlott népnek!... hát ha fordítanánk egyet rajta?

Fegyveres őrizet alatt kísérik a ronda piszkos nepet az ájtatos hivek botrányára és az iskolás gyermekek mételeyére, azt sem tudni hamarjában kit illet meg a rendőri tisztesség.

laszában a miniszter, hogy valamely felekezet lelkésze a mostani egyházpolitikai törvények életbélépése előtti vegyes házasságból született valamely egyént megkeresztelt és anyakönyvezett, még nem állapítja meg az illető egyén vallási hovatartozását, mert az 1868 - LIII. törvénycikknek a vallási hovatartozásra néve érvényben főtartott 12. §-a értelmében a vallási hovatartozás kérdésének eldöntésére nézve kizárólag a szülők vallása irányadó. Ha tehát valamely házasságnak felekezeti (születési) anyakönyvi kivonatában a szülők vallása határozottan meg van jelölve s ez alapján az állami anyakönyvezető arról győződik meg, hogy az ugynevezett elkeresztelés esete tényleg főnforoz, úgy a házasság vallási hovatartozását még az esetben is, ha a fél más felekezethez tartozónak vallja magát, az állami törvény értelmében tartozik megállapítani s az ezzel ellenkező tényleges állapotot figyelembe nem veheti, mert a vallás szabad gyakorlatáról alkotott 1895.53. tcikk végrehajtása tárgyában kiadott vallás és közoktatásügyi miniszteri rendelet szerint mindazokat, akik valamely bevett vagy elismert felekezetből szabályszerűen ki nem léptek, illetőleg át nem tértek, ezentúl is az illető felekezethez tartozónak kell tekinteni, habár más vallás követőinek tartják is magukat. Ha az anyakönyvi kivonatban a szülők vallása nincs kiüntetve, az állami anyakönyvesnek nem kell a házasságtól más okmányok fölmutatását követelnie, hanem őt ama felekezet tagjaul kell bevezetnie, a melynek anyakönyvébe be van jegyezve, ha más felekezethez való tartozását maga állítja ez ezt hittel érdemlő módon igazolja is.

Az elveknél a fölvetett konkrét esetre, való alkalmazásával kijelenti a miniszter, hogy miután a véglegény születési anyakönyvi kivonatában, melyet a római katolikus egyházi anyakönyvből az egyházi segéd lelkész állított ki, az aya helyét vallásának van bejegyezve, tehát az elkeresztelés ténye a véglegényre nézve magából a születési anyakönyvből megállapítható: helyesen járt el a házasság kötésnél közreműködő anyakönyvezető, midőn a véglegény vallásaul a törvénynek megfelelőleg az ev. ref. vallást jegyezte be s a kigazítási eljárás hivatalból való megindításának szüksége nem forog fenn.

Mintanyelv gyakorlat — kormány-párti lapok őzt. A »Magyar Szó«, »A hold és kutyacim alatt pátrónusai, Bánffy D. br. főudvarmestert úgy mutatja be, mint »Szende holdvilágot, akit kuvasz, kopó, pumi — minden fajtaból való kutyái Széll Kármán megugatnak. Talán mert csaholása mint Széll

K. lapjái leghangosabb volt s legközelebb járt az inához: a »Budapesti Napló« az udvarmesterei udvariasság új — modern kormány-párti — nyelven iri gyöngéd érintések által magát találva érezte s a kölcsönt gazdagabb kölcsönrel fizette következő magas társalásai nyelven:

»A főudvarmester moslékán bizó disznó csorda óljából ma a szokottnál dühösebb rőfögés hallatszott. A derév bestiák a kondásukat féltik; ha valami baja esnék, bizony éhen döglénének. Azon vannak tehát, hogy velük bírkózzék meg, a kinek dolga akad a kondásukkal. Velük, mert ők rőfögnek. Velük, mert ők turják föl a büzhődt sárt. Velük, mert ők a disznók, nem a kondásuk az. Mi pedig azt mondjuk a kondásnak, tanítsa embersegre a csordáját. Ő vigyazzon, kire mit rőfögnek s kihez fenik mocskukat. Mert ő az, aki felelni lesz kénytelen e szennyes nyájnak minden disznóságáért. Világosítsa hát föl moslékjainak ambiciózus fogyasztóit, hogy nekik hizniok illik, nem pedig legénykedniök. Rakoncátlan disznónak a kondásait ütök oldalba.«

Azt mondják, a finom társalásnak folytatása is lesz Pályi Ede, a »Magyar Szó« f. szerkesztője és Vészi József a »Budapesti Napló« főszerkesztője közt pisztoly csövön árbocsátva, módosított hangokon. Nem lehetetlen... ez is modern argumentáció s Vészi ur — a mint ilik — nem ismeretlen az argumentálás e sokszor udvarias, de bizony néha kutyá harapáson is túllevő fajtájával.

Az ev. ref. Konvent. Az ev. ref. egyháznak legfőbb választott — állandó — kormányzó és bírói testülete a K o n v e n t évenként szokott ülést holnap — apr. 24 ikén — kezdi meg különböző, a bizottságok által előkészített tárgyak felett, mely előreláthatólag több napot fog igénybe venni.

Erre a gyűlésre nagy várakozással tekintenek a kerikális körök is s nem kevesebbet várnak és követelnek tőle, mint hogy az: »azt a felforgató politikát, amely a protestantizmus most szegődött hívei által anyi erővel, anyyi buzgalommal kíséreltetik meg, a gyökerestől kitépni, Varjuk az ev. ref. hitfelekezet vezetőinek a szótát hitfeleikhez, Varjuk a nyugtatásra az otást...« stb. Valóban érdekes ismerni mi mindent várnak a konventől... lefujják a prot. kultur harcra kész tabort. Csakhogy magokból indulnak ki a prot. felekezet mozgalmai és a vezetők hatalmi köre megitelesen s nem tudják, hogy ebben nincs személyhez, sőt hivatali álláshoz kötött oly tekintély sem, mely harcra kiáltson és amikor akar lefujjon, mert valmint itt kinek-kinek önmagából s közérdekre irányul telt-kezsége,

ugy a munka megszüntetésének idejét is maga határozza el és ha csakugyan létezik, miként a klerikaliskok, rémlátásukban mondják a protestánsok közt h a r c z i k é s z s é g azt miként nem Bánffy br. vagy Tisza K. szította, hanem miként századokon át, úgy ma is az ultramontán klérikaliskok azok, akik bevittéka hierarkikus hatalom regeneálásának kérdését a politikába s provokálják a protestánsokat a kultur-harcra. És ha a protestánsok felveszik az arcukba dobott keztyűt, s felveszik a harcot: bizony nem fujja le őket a konvent, vagy más tekintély, mert mindaz és minden protestáns is érzi, hogy a protestantizmus négy százados vívmánya van itt Magyarországon a kultur-harc kockáján. Nagy élet-érdekről van itt szó... erős elhatározást, de szivos kiartást is kíván. Még a protestánsok nem léptek a sorompóba, az ultramontánok már régen ott vannak. — A protestánsok a békés munka emberei voltak, nem is provokáltak soha és nemis provokálnak, de ha csakugyan fel kellett venniök a fegyvert, az egyházi létezésökkel összefüggő kérdések eldöntésére: bizny harcoltak emberül, és eredményesen s ugyanugy tesznek ezután is. Ne fessék a falra az ördögöt, — a vele különben ismeretségben álló Ultramontánok, mert bizony megtalál jelenni és ezt a konvent sem tudja pokolra küldeni, mert nem ő idézte fel!

A háború.

A harcér eredményeiről kapott tudósítások nem adnak helyes ismeretet az ellenséges felek helyzetéről. A tudósítások különben ezek:

A Reuter ügynökség jelenti Bloemfonteinből tegnapi kelettel: Ma Dew-tdorp közelében c-ata volt s déltől estig tartott, amelyben főleg a tüzerség vett részt. A két ellenfél nagy távolságról lövöldözött egymásra. Az angolok vesztesége kevés volt. A burok hadállása erős.

Maseruból jelentik e hónap 19-éről. A burok akadálytalanul mozognak Wepener környékén. Bur osztályok vonulnak minden irányban, a honnét angol segítőcsapatokat várnak. Egész nap heves ágyu-és fegyvertűzelés folyik, melyet az ostromolt angol csapatok csak ritkán viszonzoznak. Ujabb bur csapatok érkeztek. Azt hiszik, hogy az angolok vesztesége itt eddig 25 halott és 110 sebesült. Steyn elnök elrendelte, hogy a bur csapatok továbbra is megszállva tartók a wepeneri, ladybrandi s wixbergi gazdag gabona-kerületeket, melyekből a burok élelmiszer szükségleteiket fedezik.

mert vigan jár a zsebmetsző, a betörő. Valamikor nyílt ablakon nezte innen a világot, most két harmadában áthatlan kemény redőny takarja azt.

Ugyan miért teszik azt? Hát nem jobb, ha imakönyves hívőt, vagy iskolás gyermeket lát maga előtt elvonulni? Miért sötétítik még jobban az elméjét és lelkét? Ima könyvet és világot adjatok a bűnös lelkeknek és ne kenyérfosztó rab munkát. Ha már a gyilkosnak is megbocsátott, miért ölitek a javítandókat a homálylyal?

Istenem! hová is súlyedünk ha most már egyes nemzetek is elmerülnek a bűn posványába!... Hát lehet-e azt tovább tűrni, hogy a bibliát és szemet forgató, high cultivated (most éppen: cultrated) Angolország rabló-és irtóháborút folytat a XX-ik században és deportálja a leghazadabb nép hőseit?...

A város terve szerint ezen iskolabörtön nem oda való és mégis ura átídomítottuk annyi költséggel. Bizony az állam mindenünkben gazdalkodik, miért nem épített a maga költségén, ha másképp intézkedik? Mi e lak nem követjük Bpest példáját; ott már lerombolták a hírhedt Új-épületet és vele ledőlt a szabad-ágharc leggyászosabb emléke; mi pedig a kormány egy fűtyentésére rögtönzöttünk egy kis Najgebájt. Most van csak igazán helyén a Battyhány utca elnevezése.

Ez a v i a d o l o r o s a, a legrosszabb ut az egész városban, akár Bethlehemben. Itt járnak a bűnösök a Golgothára. Az Urnap körmenete is itt fordul e sarkon, valjon lesz-e itt oltar?

Ma a nemzeti, holnap a gyászlobogót tűzzük ki: ez a nemzetek és vallások közös sorsa. Vértanuk nyomán haladunk: a Golgotha előtt nincsen megállapodás. Egy félhangban tér el az öröm a gyász akkordtól, de egy időben ér a föltárhoz, mit majd biborral, majd gyászszal bevonunk.

Kossuth halála napja is a bőtbe esik: mi hát Megváltót siráunk. Hazánk megosztott föltára, mint a meny hajléka, párjával fogadja híveit. Az imádnak most már szabályai, sőt földi rendeletei vannak; az emlékezetes napon a felhívásnak engedve kidugtam a fekete zászlót, de árván egészen magamra maradtam... egy fekete zászló az egész városban!...

Keresztyének ne sirjatok! a többségnek volt igaz: Kossuth él, örökké a honfi szívében, nem illeti meg soha a gyásza a piros zászlót a felemadottnak. Hát ilyen tévedés megengedhető; a temete emlékezte annál nagyobb nyomattékkal bir, hiszen hazájában pihen a teste!

Avval vigasztalódom, hogy máson is meg esik ily tévedés; ja Battyhány-utcán meg apr. 11-én tévesztettek a nemzeti zászlót, Pe őfi

még csak te kellelled e stáció utcánkba, hol az ember kereszt nélkül is könnyen megbottlik, oly rossz a járdája, kivált a Pontius-Pilátus oldalán. Nemes lélek! hiszen te nem szenvedtél a zsarnokság alatt, hogy dicső emlékedet ide pántálják és neked a Bánffy ünnepeben részed legyen! Marcius 15 dikére irtad a Talpra Magyar!... ekkor esküdtél a nemzeti zászlóra. Te irtad hogy: Akasszatok... a kasszatok soha üres ne legyen... a kasszatok élére hányjátok a zsarnokot...

Igaz, itt egy házbán laktál, midőn Zoltán fiad született. Itt belől volt olvasható: Bz kell tenni a kapu, mert ki megyen a disznó: Bantott e felirat, mikor a kereszt vízre vitték fiad.

Szellemed most is csak messze a pusztán és nem a Kárpátokon jár. Kell is annak kapu, akkor is a ház ormán tul jártál. És ez az igazi apotheozis, midőn a disznó így bizton a házbán marad.

Bizony Battyhány utcában rossz az ut nem csoda ha ilyen nemzeti botlások is megtörténnek. Kérjük tehát alázattal a városi consiliumot e bajon segíteni mielőbb, kivált ha ezen az uton a Bánffy ünnepeken kereszt Consilariusok is jární kénytelenek. Ne sajnáljuk tőle a megillető gyászszalfatot. Még nem oly öregek, a mi 48-as honvédeink, hogy róluk elmondhassák; Alter shützt vor Thorheit nicht.

Egy Mathuen tábornok csapataihoz tartozó hadierő, amely Zwartkopfonteinnél egy előretolt állást szállott meg, tegnap parancsot kapott, hogy Boshofba induljon vissza. A míg a csapatok visszavonultak, 200 bur 3 ágyúval hevesen megtámadta őket. A gyarmati csapatok és a yeomanrik egy osztagja megszállott egy kopját és sakkban tartotta az ellenséget, a míg a főerő a podgyaszcsapatl szerencsésen elvonult. A brit csapatoknak csekély veszteségük volt. Azt hiszik, hogy a burok vesztesége súlyos, mert a kopjéhez közel 800 yardnyira nyomultak volt elő.

A Reuter ügynökség jelenti: Wepenernek a burok által való körülzárása egyre tart. Ugy látszik a burok el vannak határozva, hogy a helyőrséget megadásra kényszerítik, mielőtt a főszabadító csapatok odaérkeznek. Ma reggel D e w e t s d o r p felől lövéseket hallottak. Egy kommandó Wepenerből oda sietett. Ugy látszik, komoly ütközet van küszöbön.

Debreczen mozgalma a magyar ipar érdekében.

A kereskedelmi Csarnok gyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, apr. 23.

A debreczeni kereskedelmi csarnok szombat este nagyérdemű és nagyfontosságú ülést tartott.

Azt a tárgyat tűzte ki tanácskozássá, mely most az egész országban a legaktuálisabb. Kolozsvár, Arad, s a többi magyar városok egymásután teszik meg a lépéseket a magyar ipar partolása mellett, megkell ezt tenni Debreczennek is.

Örömmel konstataljuk, hogy a mozgalom ép kereskedői körökben talált nagyobb vizsgálagra, s Debreczen város lelkes polgáraitól karöltve ép ok indítják meg azt minden ellen a mi idege.

Kívánjuk, hogy a tegnapi esti eszmecserének legyen oly jótékony hatása, a mint az úgy szemsége érdemi. Mi a magunk részéről lelkes harccsal le-zünk s szolgáltatunkat készségesen felajánljuk.

A gyűlés lefolyásáról tudósítók a következőkben számol be.

A debreczeni Keresk. Csarnok a magyar ipar érdekében mozgalmat indított. E mozgalom érdekében a Csarnok szombat este fel 9 orakor bizottsági gyűlést tartott. Jelen voltak:

Dobiecky Sándor üzletvezető, dr. Király F. orsz. képviselő, Komlóssy Arthur főjegyző, Harkányi József ipari felügyelő, Tóth Kálmán ipart. elnök, Körösi Kálmán ügyvéd és Boc Elek ipart. titkar, Serly Ede, az iparos kör elnöke, Dávidházy Kálmán az iparos ifjak együletének alelnöke, Szszina L. a keresk. ifjak onkép ökörenek elnöke, Kovacs István a keresk. kamarától, dr. Boldizsár Kálmán r. kapitány, Kardos L., dr. Popper Mór, Lusztig Károly, Szántó Győző, Boros Lajos a Debreczen, Varga Samu a D. U. munkatársa.

A gyűlésen Mayer Emil elnököl, előadó: dr. Löfkovits Márton ügyvéd a Csarnok titkára.

Mayer elnök üdvözlö a megjelenteket a felhívja dr. Löfkovits titkár, hogy a Csarnokhoz beterjesztett indítványokat és az azokra hozott határozatokat olvassa fel.

Elsőnek Dobiecky üzletvezető szólalt fel.

Örömmel látja, hogy a magyar ipar partolásának ügyét a kereskedők vettek kezükbe. Nézete szerint csakis a kereskedőknek van módjában a hazai ipart hathatósan támogatni. A kényszerít perhorreskaja, az a multban sem vezetett csélhoz az csak vissza hatás-szerűhet. Szerinte a mozgalomnak kívánt sikeret biztosítani, ha a kereskedők szövetkeznek, elhatározzák, hogy hazai gyarmányokat tartanak és igyekeznek eladni.

Dr. Király Ferencz.

Pártolja az előtte szelő nézetét, de azért a kereskedőkön kívül a nagy közönségre is számít. Szükségesnek tartja, hogy mindazon tényezők belevonassanak a mozgalomra a melyek az eredményt biztosíthatják. Azon a nézeten van, hogy a központi ipar egyesülettel bizonyos közönséget kell létesíteni egyebekben pártolja a Csarnok javaslatát.

Kardos László.

Igen fontosnak tartja a hangulat teremtést. A vevő közönségre számít s különösen helyesli a hazai cikkeknek megősmertetését pl. muzeumok ntján is.

Tóth Kálmán.

A kereskedőtől várja a sikert, habár a mozgalmat ő is a fogyasztékkal gondolja. Az önálló szervezet mellett van, a melybe minden faktor belevonandó.

Harkányi József.

A kényszerít eleve ki küszöböltetni kéri a programból. Nézete szerint a termelőkre nem lehet számítani, a hazai származás bizonyítása óriási nehézségekbe ütközik, társadalmi uton ipart teremteni nem lehet, ahhoz tőke kell, de lehet és kell a társadalomnak az ipart partolni és ő is a kereskedők hazafiságára és céltudatos közreműködésére fekteti a fősúlyt.

Lusztig Károly.

Rámutat, hogy a kereskedők az iparpartolás terén eddig is megették köteleességüket. — Ezentul fokozottabb mértékben fogják tenni.

Dr. Popper Mór.

Feltétlen szükségesnek tartja, hogy a nagyközönség is belevonassék a mozgalomba. Figyelmeztet, hogy a ker. és iparkamaránál állandó muzeum lesz a magyar származású cikkeknek, ő Debreczen vidékét is hozzá csatolna Debreczenhez.

Szántó Győző.

Kéri, hogy maradjunk az ipar partolásnál és ne beszéljünk ipar fejlesztésről, a melyet ezen az uton nem lehet teljesíteni. — Minthogy a mozgalom az iparnak kárt nem okozhat, de hasznót hozhat, ő azt minden körülmények közt helyesli.

Komlóssy Arthur.

A Csarnok javaslatát elfogadja. Inkább a szélesebb, mint a szűkebb keret mellett van. Utal arra, hogy a sikeres működés anyagi erőket is vesz igénybe, miért mulhatlan szükségesnek tartja az önálló szervezést a melyre nézve hozzájárul a titkári előterjesztéshez.

Dr. Löfkovits Márton.

Dr. Löfkovits Márton ügyvéd, előadó reflektal az egyes nyilatkozatokra és felolvas egy határozati javaslatot, a melyhez Mayer elnök rövid végzavai után dr. Király Ferenc két módosítást ajánl. Ennek megfelelőleg az értekezlet a kereskedelmi Csarnok által előterjesztett indítványt — annak hangsúlyoztatásával, hogy a kezdeményező mozgalom egyedül Debreczenre szorítkozzék és hogy a kényszerítő eszközök alkalmazásától el kell tekinteni — egész terjedelmében elfogadta és határozatilag kimondotta:

hogy a mozgalom irányítására, vezetésére és szervezésére külön önálló egyesületet tart szükségesnek,

hogy ebben az alakítandó egyesületben a kereskedők részvételére a Kereskedelmi Csarnok befolyására fősúly fektetendő és

hogy a létesítendő egyesület szervezetének kidolgozására a debreczeni ker. és iparkamara elnököt és titkárát, és a debreczeni ipartestület elnökét és titkárát kéri fel.

A gyűlés éjfel után fel egykor ért véget.

HIREK.

* **Személyi hírek.** A debreczeni lövészenyek alkalmából városunkban időztek: Rohonczy Gedeon, gróf Tisza István országgyűlési képviselők.

* **Debreczeni országos diákkongresszusi torna és vívőverseny.** Hogy mily előkelő és a magyar ifjuság múltán becsült nevének mennyire megfelelő szívonalon fog állni a nemsokára már megkezdődő debreczeni országos diákkongresszus, arról a rendezőségnek eddigi működéséből mindenki meggyőződhet. És hogy a kongresszussal kapcsolatos országos főiskolai torna- és vívő verseny is ugyancsak fényes és előkelő nivón fog állni az a rendezőségnek minden ez irányban tett intézkedéséből kitűnik. Mint értesülünk a rendezőség a közelmúlt napokban kérte fel a torna és vívőverseny juryjének tagjait. Hogy a rendezőség ez alkalommal is szemelött tartata azt a magaslátot, melyen e kongresszusnak állani kell, arról minden bővebb kommentár nélkül, a jury tagok neveinek közlésével tehetünk tanubizonytságot; a vívő jury elnökeül Perczel József tábornok, jury tagokul br. Leonbardi Károly huszárezredes, Szántory Rudolf, dandárparancsnok, Melczér Ferencz ezredes, Vecsey Zoltán, borfeői Bory Béla, Szigeti Benedek Sándor vívómester és Szunyogh Bertalan. A torna jury elnökéül lovag Dobiecky Sándor M. Á. V. üzletvezetőt, tagokul Vecsey Imre, Komlóssy Arthur, Szunyogh Sándor, dr. Kenézy Gyula, Tóth Mihály, és Horvay Róbert urakat kérte fel a rendező bizottság. A felkért urak a deputatiót mind igen szívesen fogadták és működésüket készséggel igérték meg. Emelni fogja az ünnepély fényét, hogy Melczér Ferencz, ezredes kiváló szívesége folytán a 39. gyalogezred zenekara fog közreműködni.

* **Érdekes fogadás.** — A debreczeni Lovaregylet által rendezett verseny második napján érdekes magán fogadás matoknak voltunk tanui. Ugyanis Rohonczy Gedeon ismert lötenyésztő véletlen esélynek tartotta, hogy Lipthay Béla báró három éves sötét pej ménye Vendel legaloppozta Szemerével nyergében az ő sárga kanczáját Azámot. Fogadást ajánlott Lipthay bárónak versenyen kívüli futásban. A versenyből csakugyan Rohonczy lova Azám került ki győztesként báró Elz ne ves urlovas szerencsés vezérlete mellett. Ez érdekes match a totalisateurnak szép kis összeget hozott be, amennyiben sokan az előbb nyertes Vendelt rakták téteikkal s így osztalékképen négy koronára kilencz koronát adott. Azután a lovat br. Szentkereszty urlovasnak adta át lovaglás végett, a ki, mint hírlík a kassai versenyen fogja Azámot lovagolni.

* **Halálra gázolt gyermek.** A cserepes utcán tegnap délután egy szekér halálra gázolt egy hatéves gyermeket. — Lipik munkácsi lókereskedő hajtattott szombat délután a Cserepes utcán végig. A lovak valamitől megriadtak, épen akkor, amikor beakart hajtani a kocsis a szállásba, elragadták a szekeret, amely Macsi Tóth Janosnak éppen ott játszadó 6 éves fiát, Pistát, agyongázolta. A kerékek a kis fiu fején mentek keresztül s azonnal megölték. A kocsis leesett az ülésből és az egyik karja eltört. A megvadult lovakat a Vendég-utcán tudták megfogni. A rendőrség megindította a vizsgálatot s már ki is hallgatta a szerencsétlenségél jelenlevőket.

* **Nagy kerékpárverseny a diákkongresszus alkalmából.** A Debreczenben levő két kerékpáregylet, nevezetesen a debreczeni és polgári kerékpáregyletek tegnap este gyűlést tartottak a Dreher-féle sörcsarnok helyiségében a gyűlésen elhatározták, hogy az országos diákkongresszus alkalmával a kongresszus tiszteletére nagy kerékpárversenyt rendeznek. A verseny folyó hó 29-én, a Margit-fürdő versenypályáján lesz s. d. u. 4 órakor veszi kezdetét.

* **A diákkongresszus rendező bizottságának kérelme a közönséghez.** A debreczeni orsz. diákkongresszus rendező bizottsága nagy kérelemmel fordul Debreczen város közönségéhez. Jöndulatát és támogatását kéri abban a nagy munkában, melylyel most az egész ország figyelmét Debreczenbe irányozza. A magyar ifjúság színe, virága találkozik Debreczenben a VII-ik országos diákkongresszuson. A debreczeni főiskola ifjúsága teljes erővel igyekszik öket méltóan, Debreczen város nevéhez illőleg fogadni, de a nemes város közönségének jöndulata és szíves pártfogása nélkül ezt csak hézagosan cselekedheti. Legnagyobb gondot az elszállásolás okoz a bizottságnak. Debreczen szállodáiban a 130—140 kongresszusi tagot képtelen elszállásolni. Bizalommal fordul ezért a város nemes közönségéhez s kéri, hogy a haza jövődjé reményeivel, a művelt magyar ifjúsággal szemben is mutassa ki jöndulatát azzala nemes tettel, hogy a kiküldöttek részére lakást ajánljon fel. Fogadjon el egy család egy, legfeljebb két vendég ifjút s a debreczeni kollegium ifjúságának jóhírnevét, kongresszus iránti lelkesedését fogja fokozni. Az ifjúság pedig az egész kongresszus, tehát a magyar ifjúság nevében mond köszönetet. Azon lelkes pártfogói a magyar ifjúságnak, kik a kongresszus sikerét ez uton is szívesek lesznek előmozdítani, értesítéseket a kongresszusi irodában, Bika szálló 8. apr. 21-ig legyenek szívesek küldeni. A kongresszust rendező — nagy bizottság.

* **Hirdetmény a természetbeni katonaszállásolás terhének megváltása tárgyában.** Felhívatnak mindazon háztulajdonosok, a kik házaikat folyó 1900. évi május 1-től 1901. évi június 1-ig terjedő egy évre a katonatartás kötelezettsége alól megváltani óhajtják, hogy ez iránti kérelmüket szóval vagy írásban június hó 1-ig a katonai és illetéségi ügyosztálynál (városháza, I. emelet) d. 9-től 12 óráig; s. d. u. 3-tól 5 óráig annyival is inkább bejelentésük, mert a későbbi jelentkezések figyelembe vételni nem fognak.

* **Halálozás.** A B. F. R. A. Özv. Szikszay István, szül. Doszpoi Juliánus, mint anya, mély fájdalommal tudatja, hogy a maga mint az összes rokonok nevében is, egyetlen fia Dr. SZIKSZAY IMRENEK, életének 50-ik, éveben pár napi szenvedés után folyó hó 21-én délután fél 4 órakor bekövetkezett csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei, folyó hó 23-án, délután fél 5 órakor fognak Kossuth-utca 22. sz. háztól a Kossuth-utcai templomban tartandó rövid ima után a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, ismerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1900. április 21. — Áldás és béke poraira!

* **Meghívó a Magyar Szent Korona országai Vörös Kereszt Egylet Hajdu vármegyei választmányának 1900. évi május hó 9-én d. u. 3¹/₂ órakor Debreczenben a vármegyház**

nagy termében tartandó évi rendes közgyűlésére. Targyak: Az egyesület vednökségére vonatkozó legfelső kéziratok. A központi igazgatóság választmánya által a budapesti Erzsébet királyné-szoborra tett adomány tárgyában. 3. A központi igazgatósághoz felterjesztendő évi jelentés. — 4. Számadások elbírálása. Az országos közgyűlésre képviselők választása. Bakóczy János elhalt választmányi tag továbbá Péntes Sándorné, Lukács Dezsőné, László Elemérné szül., gr. Dégenfeld Anna, dr. Hetényi Lipótné, Csák Gyula, Horváth László, Hagen Sándor és Zeigmond Sándor kiépő val. tagok helyeinek választás újjan való betöltése. Esetleges indítványok. Jegyzet. A főkegyeleti választmányok küldötteinek az alapszabályok értelmében szabályszerű megbízó levellet kell ellátva lenniök. Dr. Viczian Sándor, vál. jegyző.

* **Titokzatos kettős gyilkosság.** Hosszú-falu előjáróságát titokzatos kettős öngyilkosság foglalkoztatja most. Mintegy két héttel ezelőtt egy elegans fiatal pár jött a községbe s magánlakást béreltek. Azt mondták, Romániából jönnek, birtokot akarnak vásárolni a vidéken. Az ünnepek előtt egy öreg ur vendégük érkezett. Lakásadójuk szerint ekkor h e v e s jelenetek voltak a három idegen k ö z ö t t i s az öreg ur dühösen tavozott ö l ö k . — Másnap a fiatal part halva találták lakásukon. Agyonlőttek magukat. Eddig nem tudták megállapítani, hogy kik az öngyilkosok. Százhusz forintot találtak náluk.

* **A ravasz Kohn.** A kuriai bíró lakásán kora reggel megjelent egy zsidó. — Bebozsátották,

— No, mit akar? kérdezte tőle a bíró.

— Meltóságos kurialbíró ur, én vagyok Lázár.

Tetszik ismerni? a Kohn és Lázár pörből vagyok az egyik fél.

— Igen igen, ma lesz a tárgyalás.

— Persze, azért jöttem. Én a Lázár vagyok, ne tessék öszeteveszteni. Informálni akarom a nagyságos urat.

— Hogy merészkedik ezért idejönni?

— Hallottam, hogy a tekintetes bíró urat lehet informálni. Én a Lázár vagyok aztán nem sajnállok egy kis . . .

— Takarodjék ki!

— Hoztam öt forintot a bíró urnak.

— Mars ki!

— No, no, ne henczegjen, mástól elfogadják, Lázártól nem, csak ne röstelje . . .

Erre már kiröpült a lepcőre. Ekövelt a tárgyalás. Ilyen előzmények után természetesen Lázár lett a pörvesztés. A mikor a kuria bíró kijött a tárgyaló teremből, ott látta a folyosón a reggeli látogatóját. Még mindig dühösen rákiáltott:

— Ugy kell magának Lázár, a pört Kohn nyerte meg.

— Köszönöm meltóságos uram.

— Maga köszöni.

— Hogyne, kegyelmes uram, hiszen én vagyok a Kohn.

* **A diákkongresszus alkalmából a vendégek elszállásolására legújabbán lakást ajánlottak fel: özv. Joó Istvánné urnó 2 személyre, Schmid Kálmán ur 1, Krampera János ur 1, özv. Jabloncay Kálmánné urnó 2, Vadon Sándor ügyvéd ur 1, dr. Fejér Ferencz ügyvéd ur, özv. Jakab Györgyné urnó, lovag Chilyoszi György ur 2—2 személyre. Fogadják érte a r. bizottság halás köszönetét.**

* **Már 3 huzáson át nem huzták ki a következő és náam eredeti árban kapható osztály sorsjegyeket 13998, 14000, 14100, 14098, 14099, 21299, 21300, 25001, 38679, 80, 81, 39093, 94, 95, 96, 97, 39107, 8, 9, 10, 43823, 24, 25, 26, 44430, 31, 33, 34, 64790, 91, 65945, 66702, 3, 5, 66727, 77971, 87806, 90423, 24, 90451, 99799, 99899.**

Tisztelettel **Schwartz Dániel** a »Bika« szálló épületében.

* **Nagyot hallás.** Egy gazdag hölgy, a ki a nagyot hallás és fülzugástól O. Nicholson művészi füldobja által meggyógyult, annak — illetve intézetének — 20.000 márkát ajándé-

kozott, hogy ezen pénzből olyan süketek és nagyot hallók, a kiknek nem engedik anyagi viszonyaik, hogy a füllobot beszerezhessék, ingyen láttassanak el. Levelek címzendők: »Institut E. W. Nicholson «Longcatt» Gunnersburg, London, W. England.»

Halálos végű pisztolypárbaj.

— Gróf Bissingen Ottó tragédiája. —

Kecskemét, April. 21.

Szombaton délben a Kecskeméten állomásozó 13-ik huszárezred két tiszteje, gróf Bissingen Ottó és Békássy Ernő pisztolypárbajt vívtak a »Rudolf lovasági laktanyában.

A párbajnak tragikus vége lett. Békássy Ernő golyója átfurta gróf Bissingen nyak ütő erét s rögtön meghalt.

A szomorú esetről a »Kecskeméti Napló« a következőket írja:

»Folyó hó 21-én 12 órakor a helybeli cs. és kir. Rudolf huszárlaktanya lovardájában gróf Bissingen Ottó cs. és kir. huszárkapitány, századparancsnok a 13-ik cs. és kir. huszárezred czeplédi osztályánál és Békássy Ernő cs. és kir. ugyanezen osztályánál szolgálásban levő főhadnagy közt heves szóváltás miatt, súlyos feltételek mellett pisztolypárbaj volt, melyen az első golyó a kapitány nyaki főüterét roncsolta s rögtön megölte. A kapitány segédei Prevost alezredes és Henriquet főhadnagy, a Békássy segédei Vécsey és Koloszy kapitányok.

Párbaj orvosok, Dr. Abay főorvosorvos és Berényi ezredorvos voltak. A megölt kapitányt neje szül. gróf Lázár Nórán és két kis gyermekén kivűi, az egész 13-ik ezred tisztikara gyászolja, kit mint igen jó férfit, családapát kitűnő katonát és kedves bajtársat egyaránt szerették mindannyian. A végezetes golyó ismét kiszakított a haza derék fiaiból egyet, kinek még előtte állott a legszebb előmenetel pályáján. Mikor érjük már meg, hogy a társadalom kiküszöbölje e rákfenét, mely időről-időre szedi áldoratait. Tétlenül nézzük ezt, sőt kénytelenek vagyunk igénybe is venni, ha nem akarjuk a közmegegyezést magunkra venni.

Gróf Bissingen Ottó holttestét a kecskeméti katonai kórház halottas kamarájában helyezték el. Onnan kísérték ma délután a vasúti állomásra, honnan a holttestet külön vonaton viszik nejeének, gr. Lázár Nórának erdélyi birtokára, Jánra. Itt a családi sírboltban fogják örök nyugalomra helyezni.

A párbaj oka különben heves összeszóialkozás volt. Gr. Bissingen gyakorlat közben sértette meg Békássy Ernőt, ki erre provokáltatta. Kardpárbajaiért nem volt lehetséges, mert gr. Bissingen jobb kezének egy uja hiányzik.

A tragédia óriási izgatottságban tartja egész Kecskemétet. — Részvét veszi körül a szegény özvegyen maradt grófnét. Ő különben a párbaj napján együtt ment at Kecskemétra férjével. Tudta, hogy a grófnak pisztolypárbaja lesz s a Beretvás szállóban várta az eredményt. Mikor megtudta, hogy ferje meghalt, elájult. A rokonságot később tavratiilag értesítették az esetről, úgy hogy tegnap, vasárnap már Kecskemétre érkezett a Lázár, Báday grófi s Liptay bárói család több tagja.

A párbaj-pisztolyokat egyik kecskeméti lapszerkesztőtől (valószínűleg dr. Aczél Sándor kollégáinktól) kérték kölcsön.

A szomorú eset különben az egész országban nagy szenzáció: keltett. Élénk beszéd tárgya volt a debreczeni löversenyen is. Urlovasaink közül sokan jó barátságban voltak a tragikus véget ért kapitánnyal.

Az éhhalál.

Az éhhalál a legszörnyűbb a mi létezik, lassan és fenyegetőleg közeledik és hatása már jóval az agónia előtt mutatkozik. S fájdalom a civilizált országokban még elég gyakran fordul elő a halál e neme. Nemcsak azok köréből szedi aidozatait, kik oly szegények, hogy már kis kenyérre se jut nekik, hanem gyakran a gyomor idézi elő az éhhalált. Mert nem elég az enivaló, meg is kell azt emészteni. Szerencsétlen az, ki komoly bajban szenved, hogy a legesekélyebb táplálékot sem képes magához venni és nem ismeri az eszközt, a melylyel betegségből kigyógyulhat. Gyakran megtörtént már, hogy egy-egy ember éhenhalt, mert gyomra minden táplálékot visszautasított. Ha ez a betegség mutatkozik, rögtön el kell vagni fejlődésének minden útját, mert nemcsak, hogy óriási fájdalmat okoz, de a test úgy elgyöngül, a vér oly kevés lesz, hogy teljes fősúlyt okoz. Az egyetlen mód, a melylyel a betegség fejlődését megakasztjuk az, hogy oly szert alkalmazunk, mely a vért helyreállítja. Ilyen a Pink-pilula a mely hasonló esetekben bámulatos eredményt ért el. Számtalan évről tanuskodó levél közül a következő levelet, Schwartz de Karvitz Etelka kisa-szonyét választottuk ki.

— Tudatom önökkel — írja — hogy a Pink-pilulákat bámulatos eredménnyel használtam. Nem tudtam már, hogy mit tegyek, ennem lehetetlen volt, álmodom elhagyott, s gyöngé voltam a veletekig s mindig fáztam, nem tudtam soha se felmelegedni. Az újságból olvastam a Pink-pilula bámulatos eredményeiről s elhatároztam, hogy próbát teszek vele. Istennek hála jótévő hatása mihamar érezhető lett s ma mintha nem volnék ugyanaz, kitűnően táplálkozom, jól alszom, egyszóval jól vagyok.

A vért helyreállító Pink pilula ismét rendszeresítette a vérkeringést, a mi a gyomrot egészségesre tette s így a szegény beteget sok szenvedéstől talán a haláltól mentette meg. Minden esetben, a midőn a vér elgyöngül, a mi küönféle betegséget, ugymint vérszegénységet, sárgaságot, skrofulát, reumát s más betegséget okoz, a Pink pilula mindig kitűnő eredménnyel alkalmazható. A Pink-pilula kapható Magyarországon a legőbb gyógyszer-tarban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. es hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszer-tarban, **Budapest, Király utca 12.**

Színház.

A kis szökevény.

(Operette Monkton és Carylltól. Először adták Debreczenben 1900. ápril 20-án.)

A fővárosi kritika annak idején szenzációs operetteként jelentette ki a kis szökevényt s felavatta műnyelven szólva a népszínház »sláger« darabjaul.

Kettőzött várakozással néztünk tehát a debreczeni előadások elé, remélve, hogy legalább is olyan értékű operettel lesz dolgunk, mint a milyen a görög rabszolga. Kellemetlen csalódtunk. Lehasagok, czirkuszi ugrándozások choasza az egész operette, mely egy nyári arénában jobb híján szórakozást nyújthat, de a debreczeni városi színház közönsége ele nem való.

Meséje az, hogy Gray Vinniefredet (Sárosi), kit zárdában nevelnek, neveő szülei ferjhez akarják adni Stanley Eduardhoz (Rubos) Vinniefredet elől egyszerűen megszökik, s mint olasz utcai énekeső pengeti a mandolint s dalolja az epedő olasz szerelmi nótákat. Hogy azután mint énekeső találkozik Stanley Eduardal, s megszeretik egymást, ezt ugy is kitalálhatja mindenki. Természetes, hogy ezután vege van a harmadik felvonásnak.

A premier különben rettenetes zürzavarban folyt le. A készültség erősen megla szott a szereplőkön, de főleg a zenekoron. A silány librettóhoz szép muzsikát írt a két illusztris angol zeneszerző, Monkton neve különben nem ismeretlen mar eőtünk.

A szereplők közül kedves volt Sárosi

Paula a czimszerepben. Bájosan tánczolt s megérdemelte az elismerést. Ugyanezt mondhatjuk F. Kallay Lujzáról is, ki Carmenita szerepében volt elragadó. Galyasi Paula egy kis szerepben nyerte meg a közönség tetszését rokonszenves, közvetlen játékával és szép énekével. Rubos, Bartha, Patakya a szokott jók voltak, Molnár Bella is játszott volna (?)

A darabot Makray rendezte. Elismerjük nagy szorgalmát. Kár volt azonban engednie, hogy így kerüljön színre Debreczenben a népszínház ez idei szini évadjának slágere.

Színész házasság. Érdekes eljegyzésről adnak hírt a fővárosból. Vidor Dezső a Magyar Színház főrendezője, eljegyezte Molnár Rozsát, a Nemzeti Színház táját.

Ujházy Ede Debreczenben. Ujházy Ede a Nemzeti színház kitűnő művésze e heten Debreczenbe érkezik és három este vendégszereplni fog színházunkban. A művész csütörtökön lép fel először, az Otthon című drámában. Másnap, pénteken este a Pon-Biquet család című vígjátékban, és szombaton este Stilton Tima vígjátékban. Mind a három fellépés brletés előadásokban történik. Az első B, a második C, a harmadik A brletben.

Debreczeni lóversenyek.

Debreczen, márcz 23

A helybeli »Lovaregylet« Szombaton 21-én és Vasárnap 22-én tartotta meg nagy érdeklődés mellett evi szokott versenyét, melynek szerencsés kimeneteléhez különösen az első napon nagy mértékben járult a szép verőfényes tavaszi nap. Elképzélhetni mennyire szívvvel lélekkel ott voltak a versenyenél. figyelemmel kísérve annak minden egyes mozzanatát, elkezdve a starttól, kísérve a futást végig, s frenetikus tapsban és zúgó éljenzésben törve ki, midőn egy-egy kedvencz urlovas mesteri lovaglásával elsőnek hozta be a már-már lemaradózó dressit.

Küönösen a Geis-tistálló favorizálta a helyzetet legkivált az akadály és gátversenyeknél, de azért nem egy szerencsésen választott tippet szolgáltatott a sikerversenyeknél is. E mellett kitűntek még a Rohonczy Gedeon lova, Borbély György két lova és Starhenberg gr. Exoffó-ja, mint jó verseny kondícióban lévő lovak.

Urlovasaink ez alkalommal is igazán szép bizottságot adtak ügyességöknek és szivósságuknak s különösen ezen tulajdonságuk legnagyobb birtokosát br. Eltz urlovasit illeti a legszeab babert a ki a két verseny-napra egyen kívül minden programmot lovagolt.

Névszerint szerepelt urlovasok: herczeg Braganza kir. fens. br. Eltz, br. Szentkereszty, Krause, Szemere, gr. Starhenberg, Gömörly V., Csiszár, br. Schwaben-Durocs, Horthy J. A totalisatőr a tribün mellett volt falatva, melyert a közönség nevében köszönetet mondunk a lovar-egyletnek, hogy elhelyezésénél a közönség kenyeimet ennyire szem elől tartotta.

A részletes eredményről a következőkben számolunk be:

Először a p. Szombat ápril. 21.

I. Nyeretlenek verseny. 1000 kor. a győztesnek 200 kor. a második lónak. Tavolság 1600 méter. Tíz nevezet ló közül öt állott a start elé. Első lett Rohonczy Gedeon Ariadnéja, lov. Krause K. II. Geiszt Gáspár Trillája lov. br. Eltz H. Tot.: 2: 3, 5: 8.

II. Debreczeni vasrosdija. 100 drb es. és kir. arany, melyből 90 a győztesé és 10 arany a második lóé. Ezenkívül 100 korona egyleti díj a másodiknak. Tavolság 1400 méter. Indult 3 ló, első Liptay Bela Vendelje, lov. Szemere K. Második Rohonczy Gy. Atamja, lov. Krause K. Tot.: 2: 2, 50, 5: 6, 50

III. Hortobágyi díj 1500 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Tav. 1600 méter. Tizenkét ló közül három indult. Első br. Baffy Albert Archideje, lov. br. Szentkereszty, második Geiszt Gáspár

Des Grioux. lov. br. Eltz H. Tot.: 2: 13, 5: 32, 50.

IV. Eladóverseny. 1200 korona a győztesnek, 200 a másodiknak. Tav. 2400 méter. Tíz ló közül öt indult. Első Geiszt Gáspár Bohéme-je. lov. Br. Eltz H. második Liptay B. Éj! Aj! Aj-ja, lov. Szemere K. 2: 3, 50; 5: 8, 50.

V. Nyulasi gátverseny. 1200 korona a győztesnek, 200 a másodiknak. Tavolság 2400 méter. Tíz ló közül öt indult. Első nagy küzdelemmel, egy félhosszal Geiszt G. Maturája, lov. Br. Eltz H. második gr. Starhenberg V. Exoffó-ja, lov. a tulajdonos. Tot.: 2: 3, 50, 5: 9.

VI. Szent-Görgyi akadályverseny. 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Tav. 4000 méter. Tizenhat ló közül 4 indult, melyből Tisza az első kör után kitört. Első Geiszt G. Veszély-je, lov. Horthy I., második Woltmann Gyula. Schlauberger je, lov. Br. Eltz H. Tot.: 2: 3, 5: 8.

Az urlovas verseny után jött a szokásos kocsis verseny, a hol próbára tették az ambiciózus lötenyésztők lovaik képességét. Ez alkalommal nagy előnnyel Szunyogh Bertalan uj-fehértői földbirtokos fogata jött be elsőnek, mely győzelem fényes tanujelét adja előrehaladott lo gazdaságának.

Második nap a p. Vasárnap ápril. 22-én.

Ujra fényes és válogatott közönség töltötte meg a tribüne páholyait s az előtte elterülő téri. De talán a sors keze játszott közbe hogy a versenyt egy napra tették a debreceni nagy vásárral, a honnan el nem maradhat az eső. Utól is érte a versenyt még a negyedik pontnál, ugyannyira, hogy az Eladók akadály versenyé el is maradt s a közönség egy részét még a tribünről is leszorította. — Ekkor sokan oda hagyák a versenytért s bizony nagyon sokat mulasztottak, hogy a későbbi pontokat nem látták, mert érdekes futamoknak lettek volna szemtanúi.

A második nap részletes programja a következő:

I. Nyeretlenek verseny. 1000 korona a győztesnek; 200 korona a második lónak. Tavolság kb. 1200 méter. Tizenöt nevezés közzül hét állott a piros zászló elé, t-hat szép mezőny indult. Első lett Gr. Dégenfeld Imre »Divá«-ja, lov. Gömörly V. második lett Geiszt Gáspár »Trillája« lov. Elsz br. Tote: 3, 5: 7.

II. Totalisateur verseny. 1500 korona a győztesnek 200 korona a második lónak. Tavolság 2400 méter. Kilencz nevezés közzül, csak három futott. Első lett Geiszt Gáspár »Des-Grioux«-a, lov. br. Eltz, második ugyancsak Geiszt Gáspár »Bohém«-je lov. Horthy J. Tot.: 2: 3, 5: 7.

III. Eladóverseny. 1000 kor. a győztesnek, 200 korona a második lónak. Tavolság 1600 méter. Tizenhárom nevezés közzül csak négy futott. Első lett Rohonczy Gedeon »Ariadné«-ja lov. Krause K. második Borbély György »Finon«-ja lov. Horthy J. Tot.: 2: 3, 5: 7.

IV. Eladókgátverseny. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Tavolság 2400 méter. Kilencz nevezés közzül kettő állott ki a gyepré. Első Geiszt Gáspár »Maturá«-ja lov. br. Eltz, második gr. Merveldt »Fritzi«-je. lov. Csiszár. Tot.: 2: 2, 5: 5, 50.

V. Eladókkadályverseny. 1000 kor. a győztesnek, 200 kor. a második lónak. Tizenhárom nevezés közzül csak egy állott ki a start elé, Geist Gáspár Részes. lov. br. Elsz. Tavolság 3200 méter.

VI. Nagykadályverseny. 1500 korona a győztesnek, 300 korona a második lónak, 200 korona a harmadik lónak. Tavolság kb. 4800 méter. Tizenegyz nevezés közzül csak három indult. Első lett Geiszt Gáspár Velye, lov. br. Eltz, második gr. Mervel Teresvar-ja, lov. Csiszár, harmadik lett Krause Dirccheap-ja lov. br. Josika, Tot.: 2: 3, 5; 7.

VII. Mezei gázdákverseny. 220 korona, Nyeremény az elsőnek

100 kor, másodikkor 60 kor, harmadikkor 40 kor, negyedikkor 20 kor. Távozás a pályán egyszer körül. Tíz nevezés történt. Első lett P ü n k ö s d i mezőrendőr, második herc. Braganza lovász gyereke.

A kocsi verseny ezuttal elmaradt, amit az idő s vele az ut roszaságának tudhatunk be.

A mint halljuk a lovak, melyek most Alagról jöttek ide, innen Kassára mennek dicsőséget szerezni és aratni a magyar tenyésztőknek, s kívánunk nekik mi és a nagy közönség nevében sok szerencsét s bizony fájjaljuk, hogy velők nem tarthatunk, s nem gyönyörködhetünk e nemes sportban.

—y Zoltán.

Debrecen az egészségügyért.

E sorok megírására engem, őszintén megvallom, nem csupán egyszerűen és ama vagy ösztönöznek, hogy a miben lehet és tudok, hasznos szolgálatot tegyek városunknak, mert különösen nekem vannak keserves tapasztalataim a fogadatlán prókátoroskodásról; de egyrészt az utóbbi időben örvendelen tapasztalt tömörülése a polgárságnak a helyes és igaz ügy érdekében, másrészt az egészségügyi és humanitárius intézmények létesítése terén uralkodó zavar és rendszerelenség sarkalnak erre. Tapasztalván, hogy polgártársaink kellően felvilágosítva, a jó és igaz ügyet felkarolják és diadalra juttatják, mért ne kísérelném én meg e téren megvilágítani a létezőket és kijelölni a létesítendőket.

Ama tudat, hogy dacára az óriási, csaknem páratlan áldozatoknak, melyeket e nemes város a humanitárius és hygienicus követelményeknek, első sorban „pedig a betegápolásnak szentelt és szentel, ma is, az e g y s é g e s v e z e t é s és megállapított e g y s é g e s i r á n y e l v e k hiánya folytán előállott rendszerelenség okozta versengés és széthúzás az egyes faktorok között, okozták az eredmények ki nem elégitó voltát: egyenesen rátaul az e téren mutatkozó hiányok és ferdeségek feltárása. Ez okokból én csak lehetőleg röviden óhajtom vázolni a helyzetet és megállapítani az irányt, melyen haladnunk kell, meglevő egészségügyi és humanitárius intézményeink fejlesztése és bővítése és újabb e nemű intézmények létesítése terén, hogy egy a haladó kor és fokozódó kívánalmaknak, mint a hozott áldozatok arányának megfelelőek legyenek az elért eredmények.

Első sorban az egészségügyi szolgálatról kell pár szóban megemlékezni, melynek mai beosztását városunkban helytelenítem. Ugyanis én, az egészségügyi adminisztrációt a tulajdonképeni egészségügyi szolgálatról vagyis a vagyontalan betegek gyógyításától elkülönítendőnek tartom, mert mai kettős rendeltetésben a hatósági orvosi kar sok időt fecserél, úgy hogy ismert szakavatottsága és buzgalma mellett sem képes minden követelményeknek úgy megfelelni, mint maga bizonyára óhajtaná.

Szerintem a szigorúan vett helyhatósági és állami orvos adminisztrációt mint hygien vizsgálatait a nyilvános intézetek, gyárak és telepeknek, üzletek, piacok és elárúsító helyeknek, továbbá szigorú egészségügyi ellenőrzését a különböző humanitárius betegs. egyetemek és pénztáraknak; a főorvosi hivatalra kellene bízni és e célra a városi vegyész és trachoma orvost oda beosztani.

Magát a várost aztán 3—3 egészségügyi körzetre osztva 3—3 kerületi orvos végezhethné a tulajdonképeni orvos egészségügyi szolgálatot, a szegény betegek gyógyítását, a gyógyvizsgálatokat és halottkémlést.

Ily beosztás mellett kiküszöbölhető lenne ama mai abus, hogy a hiv. orvosok állást töltenek be ott amaz egyleteknél, ahol nekik, kellene a felügyeletet gyakorolni, olyképen hogy az adminisztratív megbízott orvosokat inkompatibiliseknek jelentenek az ily állások viselésére. Üdvösek volnának ez intézkedések a különböző betegs. stb. egyletek már-már türeltlen visszaélései, de még inkább a csak-

nem szemérmellenül üzött kuruzslás és kuruzslásra szánt szerek árusítása ellenében.

Ezeket előre bocsátva egészségügyi intézményeinkre térhetek át: első sorban a k ö z k ö r h á z r a.

Páratlan bőkezűséggel állította fel városunk néhány év előtt a kor kívánalmainak megfelelő és a legkényesebb betegek igényeit is kielégítő kórházat, alkotván magának örök dicső emléket hazánk ezer éves fennállására. E dicső e nemes és hazánk vidéki városában páratlan alkotás természetesen ide terelte a messze vidék enyhülést, gyógyulást kereső betegeit és szenvedőit, úgy anynyira, hogy az eleinte évek bosszu sorára tervezett kórház rövid 5—6 évi fennállása után ma már szűknek bizonyul; de tagadhatlan nagy része van a hirtelen fellendülésben a városunkban letesített magán és állami ipar telepeknek is és a betegsegélyző pénztárak szerencsétlen s z e r v e z e t é n e k is, — a melyek óriási kontingensét szolgáltatják kórházunk beteg anyagának.

Kinek volna bátorsága e nem is remélt fellendülés láttára a tervezőket okolni?

Részemről sokat foglalkoztam és alaposan, városunk eme legszebb, legfényesebb alkotásával; de nyugodt lelkiismerettel állíthatom mentül többször láttam és vizgáltam, annál jobban megszerettem, annál szebbnek, alkalmasabbnak találtam azt és egész tisztelettel emelem meg kalapomat az építető város előtt, és éppen e nem várt fellendülésben talalom igazolásuk és jutalmukat.

Aki mint én: látta kórházunkat a városi volt bikaakolból átalakított és kibővített ronda épületben 60—70 ágyval zsugorogni: nem csoda, ha merésznek és fantasztikusnak találta annak idején a kórház nagy szabásu tervezetét.

Nem is hiányzott akkor a kishitűek és szűkmarkuak gancsoló és helytelenítő megjegyzéseiből a pazarlás és tékozlás éles és sértő vádja sem; de győzött a jobb az igaz önzetlen humanismus alkotva dicsőt, szepet és nagyot.

E nagy alkotás, a kórház — mint mondtam — minden varakozáson felül fényesen bevált és szakszerű gondos vezetésével oly aranyu fellendületet vett, miszerint pótiasokra és bővítésre sürgősen rá van utalva, hacsak a kesedelmezéssel eddigi jó hírnevén és meg b i z h a t o s á g á n c s o r b á t ü t n i n e m a k a r u n k.

Folyt. köv.

Egyház.

A reformátusok egyetemes konventje. Április 24-ken, kedden délelőtt 10 órakor kezdődik a reformátusoknak ez idei egyetemes konventje. A konventet megelőzőleg most üléseznek a különféle bizottságok a konventre kerülő tárgyak előkészítése végett. A tanügyi bizottság Antal Gábor püspök elnöke alatt tartott ülést. A középiskolai tanügy tárgyalása kapcsán a bizottság szűkebb körű bizottságot küldött ki, mely az állami revidált középiskolai tanterv figyelembe vételével a felekezeti középiskolák tantervét lesz hivatva megállapítani. Előterjesztették azután a református gimnázium állami segélyének állását, a mennyiben ez iskolák egy részének a kormány már folyósította a segítséget, másik része azonban még nem kapta meg. A tanügyi bizottsággal egyidejűleg ülésezett a közalapítványi bizottság is.

CSARNOK.

Magda.

Regény egy kötetben.

Írta: Sipos Béla.

(Folytatás.)

7.)

Az élettel való viaskodásban azonban csakhamar elfeledte Déri Pali az egész dogot. Néha néha mikor a munka a harcok után egy kissé elmerengett a multon, eszébe jutott

a Nyári szomorú története, mely szintén elrentető pelda volt, de ő bizony nem igen vette szívére a szomorú históriát.

Igazis, hogy három négy év alatt bámulatos sikereket ért el. Vers-kötete mesés gyorsasággal fogyott, ismerte nevét az egész ország s ha valahol megcsendült lantja, az szinte ihlettel hallgatta a halás a jó közönség.

Könnyű nagyra lenni, csak szerencse kell hozzá.

Neki kezdett minden sikerülni. Szindarabot írt. Egy nyári színház előadta, s nagy sikert aratott. Operette librettóiért vetélkedtek a zeneszerzők. Ötletes, modern, finom dolgokat produkált kicsinyben nagyban, egyéniség domborodott ki minden alkotásán.

Talán ellensége sem volt? Abban a világban, hol nem kevés az önző ember, a hol az ugynevezett irodalmi statiszták nagy hanggal, nagy számmal imponálni akarok, Déri Pali megfért békével, babérjait nem igyekezett egy felreismert vagy feloemismert lángész sem megfépdesni.

Huszonöt éves korában előkelő szépirodalmi lap szerkesztője lett, s azonkívül mint publicista fő támasza volt az „Ébresztőnek“ is.

A belvárosban lakott. Elegáns garzon lakása mintája volt a kényelemnek és jóízűségnek. Mikor úgy estenként végig sétalta a tágas szobákat, önkéntelenül mosolyogni kezdett.

Ki hitte volna ezt negy évvel ezelőtt?

III.

A népszínház hetek óta lázasan készült Déri Pál új operettjére.

A fővárosi lapok mint valami unikumot hirdették s mesés dolgokat írtak eredetiségéről.

Valami szürke ismeretlen fiatal ember komponálta a muzsikáját — kit Déri fedezett fel, s egy csapásra nagy embert akart belőle csinálni. Különös érdekességet kölcsönzött az az előadásnak az is, hogy Cser Magda, a színház új primadonnája, „A vadászok“ premierjén mutatkozott be a közönségnek.

folyt. köv.

Kiadó

Piac-utca 6-ik számú háznál

egy szép nagy bolt,

két nyílással, tükörűveg ajtó- és kirakati tábláivegekkel, görredőnyökkel, nagyterjedelmű háttérrel; az egész bolthehelyiség alatt — ha kívánatlik — ugyanolyan nagykiterjedésű száraz, világos **pinczével**, mely raktárhelyiségnek alkalmas; továbbá **egy kisebb egy nyílású szép bolt** hasonló felszereléssel.

E két bolt együtt is kibérelhető.

Értekezhetni a háztulajdonos: **Dr. Kola János** ügyvéd irodájában ugyanott.

90 darab

magyar juh,

közüle 70 darab fejős,

eladó.

Czim a kiadóhivatalban.

192
1900 v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. járásbiróságnak V. IV. 86/2—1900. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Kann és Heller cég részére Rosenfeld Mór v.-pércsi lakostól 510 kor. tőke, ennek 1899 évi október hó 26. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 95 kor. 60 fil. perköltség erejéig 1900. évi január hó 28 án bíróság felülfoglalt és 700 koronára becsült az igényelt cservágón kívüli, gazdasági eszközök, kocsi, szekér, konkoly, butorok és egyéb ingóságok 1900 évi május hó 7-én délelőtt 8 órakor kezdetét veendő és V.-Pércsen végrehajtást szenvedett lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1900. évi április hó 5-én.

Bódogh Zs.
birói kiküldött.

MEGHIVÁS.

A hajdu-hadházi köz- és legelőbirtokosság

f. évi május hó 13-án délelőtt 10 illetve 11 órakor a
községháza gyűléstermében

rendes közgyűlést

tartanak, melyre az érdekelte birtokosok ez uton is meghivatnak.

Mindkét gyűlésnek tárgya leend:

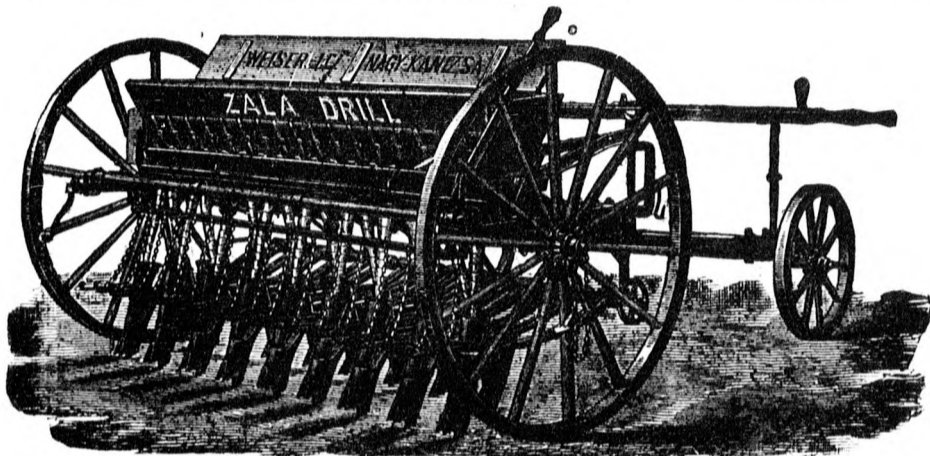
1. A mult 1899. évi pénztári számadás megvizsgálásáról beterveztett jelentés.

2. A f. 1900. évi költség előirányzat elbírálása.

H.-Hadház, 1900. ápr. 20.

CSAPÓ LÁSZLÓ,
leg. birt. elnök.

HADHÁZY JÓZSEF,
közbirt. elnök.

WEISER J. C.

mezőgazdasági gépgyára

NAGY-KANIZSÁN.

ZALA-DRILL sorvetőgépünk, a melynek elmés ujitásait a nagy közönség már jól ismeri nem szorul külön dicséretre, minden eddigi kiállításon az első díjat nyerte ugy 1897. október 1. a kishéri nemzetközi vetőgép versenyen az

állami arany éremmel lett kitüntetve,

a Maros-vásárhelyi kiállításon és a Hód-M.-Vásárhelyi vetőgép versenyen az első díjat, aranyérmel nyert, továbbá figyelmébe ajánlom a gazdaközönségnek egészen

aczélból készített Sack rendszerű egy és két barázdás ekéinket.

Raktáron tartunk: 13—15 és 17 soros ZALA-DRILL vetőgépeket, továbbá rosták, konkolyozók, szecs kavágók, répavágók, kukorica morzsolók, ezenkívül minden talajművelő gazdasági eszközöket.

Debreczen, Szikszay-ház a főtözsde udvarán.

Gelbmann József,

Weiser J. C. gazd. gépgyár képviselője.

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára **DEBRECZENBEN**, (Tisza-palota.)

Nyomatott Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.